

פ ר ר ט ר ק ר ל מס. 261
מישיבת ועדת העבודה, שהתקיימה כיום ה',
כ"ז בשבט תשל"ו (29.1.76) בשעה 10.00

בתל-אביב

נ כ ח ר:

חברי הועדה:

ש. אהבלי-אלפוזלינו
ז. אמיר
ה. זיידל
י. יודין
י. כהן

מוזמנים:

ה. דותן - מועצת הפועלות
ד"ר ר. בן-ישראל - ההסתדרות הכללית
ח. אבי-גיא - ההסתדרות הכללית
ש. סנהדראי - תנועת האשה הדתית העובדת
גב' פ. קוליב - הנ"ל
ב. זילברפיץ - "
גב' לוינפיס-סרטייפר - ויצ"ו
עו"ד ח. אלרואי - ויצ"ו
י. כפלואי - משרד העבודה
פ. לויין - המוסד לביטוח לאומי
י. ברק - משרד העבודה
ר. רוטר - משנה למנכ"ל הביטוח הלאומי
י. בארי - הביטוח הלאומי
מר ערד - הביטוח הלאומי
ג. פנחסוביץ - משרד המספטים

מזכיר הועדה:

אילן בכנר.

רשפה:

ש. קושלר

סדר היום:

הצעת תקנות בדבר ביטוח וזכויותיה של
עקרת הבית בביטוח נכות

תוק הביטוח הלאומי תיקון (21).

פיצויים בשל פגיעת מתנדב

== == ==

היו"ר ש. ארבל-אלפוזלינו: אני פותחת את הישיבה.
הזמנו נציגות מכובדת מאד שמיצגת את
המספר הגדול ביותר של הנשים בארץ, ובמיוחד את עקרות הבית. במיוחד
אני מקדמת בכרכה את חברת הכנסת לשעבר שובה מנחלראי. אנחנו מקווים
עדיין לראותך שוב בשורותינו; היינו יחד בוועדת העבודה, ורישומך
ותרומתך הגדולה ניכרים במערכת החקיקה שעשינו יחד, כאשר כיהנת בכנסת.

הכנסת השביעית קיבלה חוק ביטוח נכות,
ולמעשה הוא נכנס לתוקף ב-1 באפריל 1974. עוד מעט שנתיים להפעלת
החוק, והוא מופעל גם בשלבים לגבי אותם נכים קודמים. אחד ההישגים
בכנסת הקודמת היה שהתעקסנו שיש לכלול גם את עקרת הבית במסגרת החוק
הזה. ואכן, קבענו בחוק את ההגדרה הנוגעת בדבר. "מבוטח - גבר שטרם
הגיע לגיל 65, ואשה שטרם הגיעה לגיל 60, והם אחד מאלה..."

בזמן שנושא זה נדון בוועדת העבודה והיה
הויכוח שצריך לכלול גם את עקרת הבית במסגרת החוק, היה ויכוח אם
יש לכלול את הכללים של הזכאות והחובה במסגרת החוק. התחשבנו בזמנו
בטענה שנשמעה על ידי המוסד לביטוח לאומי, שהנושא מורכב ומסובך ולא
ניתן בשלבי החקיקה הנוכחיים לשלב אותו, צריך ללמוד את כל הבעיות
הכרוכות בכך. הציגו שבעה כל זאת בתקנות, גם על פנת שלא לעכב את
החוק. הסכמנו וסברנו שאותם עקרונות שהינחנו בגוף החוק, הם שיתולו
לגבי אותה פבוטחת בעתיד, שהיא עקרת הבית.

עם כניסת החוק לתוקף הכינו אנשי הבטוח
הלאומי תקנות, בחדש יוני-יולי 1975. התקנות שהובאו לפנינו אינן
מניחות את דעת ועדת העבודה, הן רחוקות מאד מאותם הכללים והעקרונות
שנקבעו בחוק. הן באות להפלות את עקרת הבית בהיותה עקרת בית ובדברים
שאינם פוצדקים לחלוטין. כבר לא אדבר על דרגת הנכות, כיצד קובעים
את דרגת הנכות של עקרת הבית, כאשר לגבי הנכה המשתכר נקבעו שני עקרונות,
נכות פיזית ואבדן כושר ההשתכרות. ואילו לעקרת הבית, מאחר שאין לה
כושר השתכרות, נשאלה שאלה איך קובעים לה את דרגת הנכות. כאן מציעים
לקבוע זאת על פי כושר המיפקודה בבית. אם לא יכירו בה בתור נכה, לא
תהנה מכל השירותים שהחוק מקנה לכלל הנכים.

היה ויכוח נוקב בשאלה, מי זכאי לפנות
לוועדת הנכות. בחוק קבענו שמי שיש לו נכות של 35% זכאי לפנות. דרגת
הנכות נקבעה גם על פי כושר ההשתכרות שלו. לגבי עקבת הבית, על פי
התקנות המוצעות, רק אם יש לה נכות פיזית של 60%-70%, אז תוכל לפנות
לוועדת הנכות. כלומר, האחרות לא נכללות בכלל.

האבחנה החמורה ביותר היא לגבי הגדרת
נכה קודמת. בחוק קבענו נכה חדש, הוא זה שנעשה לנכה לאחר 1970.
נכה קודם - כל מה שהפך לנכה לפני 1970. לגבי עקרת בית פוצע שהיא
תהיה מ-1974, וכל מה שתהיה לאחר קבלת התקנות, כלומר, הכדל של
ארבע שנים. כלומר, אותה תקופה מ-1970 ל-1976, תיחשב לנכות קודמת.
ונכה קודם שונה לגבי זכויות לעופת נכה חדש. במיוחד כפי שמציעים זאת
לגבי עקרת הבית. גם זו אפליה פשוטת.

לגבי הזכאות לגימלא, אם יש להכנסה אחרת,
רוצים לקחת הכנסה של בן זוגה בחשבון, בזמן שבחוק העיקרי לגבי הנכים
החדשים, לא לקחנו את הכנסת בן הזוג בחשבון. פותר לאותו נכה להרויח
בוסף לגימלא שהוא מקבל בתור נכה. אם יש לו מעל לזאת, יורידו לו 60%
ויסארו 40%. אבל לא צירפנו את הכנסת בן הזוג בחשבון זה. לגבי
נכה קודם - כן. כל אותן אפליות, מקומם לא יכירן בחקיקה שלנו ואנחנו
חייבים להתקופם נגדן. הויכוח סביב הדברים הללו נמשך מספר חדשים.
נשמע דעת ארגוני הנשים, האם נוכל להרשות לעצמנו לקבל חקיקה מסוג
זה, או מוטב לא לקבל אותה ולא להיות ללעג ולקלס בפי נשים.

פ. סנהדראי:

אני רוצה להזכיר לנוכחות ולחברי הכנסת החדשים, דבר שלא רלבנטי לבעיה זו. לפני כמה שנים הגשתי הצעת חוק פרטית בקשר להבטחת עקרת הבית לגבי תאונות עבודה בבית. תאונת עבודה היא לאו דווקא נכות. ואז, מי שהיה שר העבודה, מר אלפוגי, הזמין אותי למסדרו והספיע עלי בכך שאמר לי, שחוק נכות יוגש לכנסת, הוא בשלבי הכנה, והוא יכלול את האשה. הוא הסביר שמה שאני חצה גורם למעשה לקיפוח הגבר והאשה העובדת שאנה מבוטחת בבית מפני תאונות עבודה. אני בסוגותי, ואני מצטערת על כך עד היום. כאשר קיבלנו את חוק הנכות, חייכתי לכך שהענין יכוסה לפחות לגבי הנכה האשה.

אם הגבר מכיר ופוקיר את אשתו ויודע מה היא עושה בבית, לפחות אל יגיד שהיא לא עובדת. אם היא יוצאת מהבית חלילה, שנים-שלושה אנשים צריכים למלא מקומה. היא עובדת, אלא מאי? היא עובדת בבית. אין מי שישלם מה מסכורת, חופש ודברים אחרים שאדם עובד מקבל. כאשר מבדילים עתה בין אשה עקרת בית לבין אשה עובדת, יש כאן עוול רציני שבתקופה זו צריך להתקוםם נגד זה, ולא רק הנשים. דרגת הפשכות שלה, אני מבינה שהיא קבועה כפיניפום של שבר ממוצע במסק. לפחות זה. כאשר מגיעים לתאריך ולאחוזים, אינני מבינה למה האפליה הזאת? מדוע אצל האשה השנה הקובעת היא 1974 ואצל הגבר 1970? כמה זה מוצדק? הוא הדין לגבי האחוזים.

חקיקת חוק נפסכת זמן רב. מי שנפגעת התום, אתמול או שלשום, יוצאת מהמסגרת. איננו צריכים להכנע לכך, ואני פונה לחברי הכנסת הגברים ושואלת: היכן ההגיון? עלינו להביא לכך שעקת הבית תיקרא אשה עובדת. זה ענין הגברים גם כן, ולא ענין הנשים בלבד.

בינה זילברשיץ:
היום קשה לקבל מילוי מקום לעקרת בית כאשר היא לא בתפקיד. אין אפשרות לסלם לאדם כזה. זה מספיע על כל המספחה, הילדים אינם יכולים ללכת לבית הספר, הבעל אינו יכול לצאת לעבודה. חייבים לדאוג לכך שיהיה פיצוי לאותה מספחה.

ר. דותן:
היושבת-ראש אמרה, שאולי החוק כל כך לא טוב, שמוטב לדחות אותו. אני מבין את דעת ההסתדרות, שבשום אופן לא לדחות את החוק. אנחנו חושבים שהוא חשוב מאד, ואנחנו מבקשים למצוא אתהדרך לתקנות, ולו גם נראה את עצמנו הולכות לקראת בעיות קשות בכמה ששחים. לא נראה לנו שיהיה זה לשובת נשים שמחר תהינה זכאיות לתשלום. יתכן שיהיה קשה לקבוע. אני מציעה שגלך לקראת אפשרות לבחון את הדבר לאחר שנה-שנתיים, לתת מכסיפום הסבות שאפשר כבר היום לתת ולצייין את הקריטריונים שלפיהם הועדה תפעל, להגיע למכסיפום האפשרות שנשים תוכלנה להגיע לוועדות, ותוך שנה-שנתיים נוכל לבחון את התוצאות. יש לנו שורה של הצעות.

היור ש. ארבל-אלפוזלינו: הן לא נתקבלו.

ר. דותן:
הגשנו הצעות. שפענו שיש עדיין קשיים בהצעות שהגשנו. אנחנו עומדים להציע פירושים לאותן תקנות, ובכל זאת מבקשים לקבל את החוק, ולו מנקודת מבט שבעוד שנתיים, לאור הנסיון, נצטרך לשנות דברים.

ד"ר ר. בן-ישראל:
אנחנו עומדים על דעתנו לגבי אותן נקודות שהגשנו בתזכיר הראשון, ואני רוצה להתיחס לעוד כמה נושאים.

באשר לתקנה 2(א) המגדירה את הסוג הראשון של עקרת הבית, בפעם שעברה סוכם להעביר את אותה עקרת בית ולמקם אותה ב-27(כא) לחוק. היום אנחנו מתכוונות להציע עוד שינוי קטן בהגדרה הזאת,

ד"ר ר. בן-ישראל:

הפתיחה לפרק הזמן סמוגדר בתקנה 2(א). נראה לנו במחשבה שניה שפרק זמן זה אינו מספק ויש להגדיל את התקופה, פאחר סמדר בנסיים שהן בדרך כלל במעגל העבודה, ורק בעקבות לידות או גיל צעיר של הילדים, מתעוררת הבעיה הזאת. מבקשים להגדיל מחמש לסמונה שנים, כי נראה לנו שנים שהיו במעגל העבודה ובעצם מתכוונות לחזור למעגל העבודה, אלא יצאו זמנית ממעגל הנסיים העובדות בגלל לידות או גיל רך של הילדים, ופאחר שלנסיים כאלה יש בכונות מחוקק המסנה להתיחס כאל נסיים עובדות מחוץ למסק ביתן - נראה לנו שצריך לאפשר תקופה של סמונה שנים שבהן נסיים היו מבוטחות או 12 חדשים רצופים או 24 חדשים לא רצופים.

הערה שניה פתיחת לתקנה 5(א). בפעם

סעברה עמדנו על כך שהתאריך הקובע יהיה 1970. הועלו כמה טענות נגד תאריך זה וגם טענות מתחום דיני הראיות, שיהיה קשה להוכיח באופן רטרואקטיבי את מועד תחילת הנכות. טענה זו אינה רלבנטית. אפשר להוכיח את הנכות באופן רטרואקטיבי. זה פעשה של שיגרה בבתי-המשפט. כל תביעות הנזיקין מתבררות לאחר חמש-שבע שנים לאחר התאונה, ופובליים את אתאריך בבית-המשפט, יש תעודות רפואיות, יש עדויות. אינני חושבת שזה צריך לשמש ניסוק להוצאת אחוז גדול של נסיים שהשכו לנכות בין 1974 ל-1980 מכלל המסגרת הזאת ולהפוך אותן לנכות קודמות במקום חדשות.

באשר לתקנה 6, לא אתיחס לויכוח בקשר

ל-50%-60%-70%. אמרנו את דברינו בתזכיר הקודם ועדיין לא נסוגנו מאותם דברים.

בועדה הצענו לכם שניתן זכות לאשה לשנות לועדת נכות אם יש לה מ-50% נכות פיזית

היו"ר ש. ארבל-אלפוזלינו:

ומעלה.

זו היתה הצעה. אנחנו מצטרפות.

ד"ר ר. בן-ישראל:

לגבי תקנה 10, בנוסח הקודם היתה טענה 11.

אנחנו מבקשים לבטל את התקנה הזאת, שלושפת ההכנסה על קיבצת הנכה. אנחנו מבקשות בענין זה להשוות את מעמד עקרת הבית למעמד כל נכה אחר מכוח פרק 2(2) לחוק הביטוח הלאומי. נראה לנו שהמחוקק לא יכול להתייחס באיפה ואיפה לגברים ולנסיים. או שההכנסה המספחתית היא פשוטפת, ואז גם לגבי נכה מבוטח צריך להתייחס בהקשר להכנסת בן זוג; או כפי שהמחוקק לא פתייחס להכנסת בן זוג לגבי הגבר, כך גם לעשות לגבי אשה. כל סידור בענין זה, שנעשה לגבי המבוטחים הרגילים, צריך לחול גם על עקרת הבית. אנחנו מדינה בה אין להפלות בין מינים. אלמנש השוויון צריך לחול על הכל, וזו אשליה שהמחוקק אינו יכול לתת לה יד. אפשר יהיה אפילו לשנות לבית המשפט ולבקש לבטל תקנה כזאת, שהיא תקנה מפלה. בענין זה אפשר לקרוא את דבריו של בית הדין לעבודה בענין הדיילות.

הטנה נוספת שיש לנו לענין ביטוח הנכות

לעקרת הבית פתיחת לטענה מסק דין של בית הדין לעבודה שדן בפרק 2(2) לחוק הביטוח הלאומי, וזה תיק לה/178-01, שמש ויצמן נגד המוסד לביטוח לאומי. באותו מסק דין התריע בית הדין לעבודה קשות ביחס לתקנה של ביטוח נכות. הוא התריע לגבי התקנות הכלליות שחלות לגבי כלל המבוטחים, אבל אני חושב שאנחנו יכולים ללמוד מכך לענין תקנות עקרת הבית, ולפחות לגביה להתייחס להערות של בית הדין לעבודה. הערה ראשונה של בית הדין היתה, שהמחוקק בסעיף 127כ"ח קבע שבתקנות צריך להקבע יסוד לקביעת דרגת הנכות. העקרונות שהתקנו לענין נכות, אינם כוללים יסודות לקביעת דרגת הנכות. נראה לנו שלגבי עקרת הבית היה מקום להוסיף תקנה בתקנות האלה, שתקבע את אותם קריטריונים שכית הדין לעבודה התריע על היעדרם. אם להוסיף אותה תקנה, אנחנו גם חושבים שהקריטריונים שצריכים להיות, צריכים לכלול את הדברים הבאים:

ד"ר ר. בן-ישראל:

אנחנו מציעות: "ועדת נכות כאסור, תביא בחשבון את... גילה, מספר הנפשות שבטישולה, וכן את מידת הזדקקותה של הנכה לעזרה, השפעת כל הגורמים האלה על כשרה להפסיך לתפקד במסק ביתה", כפי שהגשנו בהצעותינו. אלה קריטריונים שמופיעים בחוק עצמו בסעיף 127 לא'. אבל סעיף זה מוסיף את הקריטריונים לגבי הנכה הרגיל בענין הפסד הכנסה. מאחר שאצל עקרת הבית אין הפסד הכנסה, יש לנו את ההשפעה על אפשרות להמשיך לתפקד במסק הבית. מה הגורמים שמשפיעים על כך? גילה, מספר נפשות שהיא צריכה לטפל בהן, ילדים רכים, הורים זקנים, ומידת הזדקקותה לעזרה חיצונית לצורך תיפקוד במסק ביתה.

דבר נוסף שקשור לאותו פסק דין לעבודה נוגע להרכב ועדת הנכים. בענין עקרת הבית, מאחר שכולנו מגשסים באפלה ולא יודעים בדיוק את המטרייה הזאת, היה מקום שבוועדת הנכות יהיה פומחה לשיקום. טוב היה עושה הבטוח הלאומי לו היה מכסיר פומחה לשיקום שהתפחה בבעיות עקרת הבית, ואדם כזה היה יושב באופן קבוע בוועדות נכים שדנות בנושא זה. הוא הדין לגבי רופא. כפי שיט רופא תעשייתי פומחה, יכול גם לסבת רופא פומחה בכל האספקט של עקרת הבית. בלעדי אמירה פפורסת בנושא זה, תחולה התקנות הכלליות שלא אוסרות דבר בהקשר לכך.

גב' לוויין-פייש:

אני מביעה סיפוק והערכה של נשות ויצו כלפי הצוות המכובד של ועדת העבודה, על עצם העובדה שבעית עקרת הבית הופיעה על שולחן הדיונים הזה. אנחנו קוראים לתת מעמד לעקרת הבית. בזמנו קראתי להן "נשות הדממה". זה ציבור של פרות טרחתו הבלתי-פוסקת והתועלת שהוא מביא, עד היזם לא מוכר מעמדו כציבור עובד. המצב אכסורדי ופגוחך. הפוסג של אשה לא עובדת צריך לעבור מן העולם. יש תקנות שהן מעורפלות ופוגעות באשה כאשר היא אשה. אם קובעים לנכה גבר דרגת נכות 55%, מותר לו לתבוע ולקבל קיצבת נכות. לעופת זאת אשה צריכה להיות 67% נכה. אם היושבת ראש הציעה 50%, אני לא חושבת שיכול מישהו לחלוק על כך.

ישנו פוסג "ייבדק כושר התיפקוד במסק ביתה". זו מציאות מיוחדת במינה. זה ניסוח מעורפל בעיני. פסוכן ל היות כל כך מופשטים בחוק. יש לפרט, בהתחשב עם הפצב המיוחד שנקרא מסק בית. יש להתחשב במספר הנפשות בבית, במספר התלויים, בגיל הילדים, בתנאי הדיור, הנוחיות בבית. יתכן שכבית אחד היא יכולה להסתדר ובבית אחר לא. צריך להתחשב אם בין כך היתה פחזיקה עוזרת בית, ואז מגיע לה אולי פחות, או שאף פעם לא יכלה להרשות לעצמה להחזיק עזרה בבית. זה צריך להיות טאד אינדיבידואלי. צריך להכניס את הפרטים האלה, כדי שיהיה ברור מהזה "לתפקד" בבית.

בסעיף 7 מדובר על איבוד רוב הכושר לתפקד.

פר לוויין:

כאן חסר פשפט. צריך להיות "איבדה כלוא כוחה".

גב' לוויין-פייש:

אם גבר איבד רוב כושרו לתפקד במקום עבודתו, להשתכר, מגיעים לו 75%. כלומר, הוא מגיע לתקרת קיבצת הנכות. מה שפפריע כאן הוא גורם פסיכולטי בגישת הגברים, כאילד האשה אינה עובדת. תשנו את הגישה שלכם. אם רוצים לעשות זאת - תעשו במלואו. מה פירוש רוב כשרה? אני מבקשת להשוות זאת לחוק הקיים לגבי הגברים. אם כותבים "רוב", תגדירו זאת כ-75%.

לא יתכן שבוועדת נכות לגבי עקרות בית לא תשבנה נשים. אני חושבת שזה יכול להביא לשיפוש צודק יותר.

ח. אלרואי:

הניסוח בסעיף 3 נראה לי מעורפל והייתי מציעה לכלול בו כל הזכויות וסוגי הגימלאות. אם מדובר על "לרבות שיקום מקצועי", יהיה מצב שיתנו לה שיקום מקצועי.

פר לוינ:

זה נוסח מיושן. בחוק כתוב: בכפוף
לאמור בתקנות אלה, יחולו על עקרת בית
הוראות החוק והתקנות בשינויים המחוייבים.

ח. אלרואי:

אני מציעה שהנוסח יהיה יותר ברור.
שייכללו כל הזכויות והגיפלאות שניתנו
למבוטח בביטוח לאומי כללי, בסעיף 127 כ"ה לחוק.

היו"ר ש. ארבל-אלפוזלינו:

הכוונה היתה למעשה להחיל את כל כללי
החוק על עקרות הבית, בשינויים המחוייבים.
יתכן שההדגשה "לרבות סיקום סקצועי" פותרת. זו הערה נכונה וצריך
לקחת אותה בחשבון.

פר לוינ:

מחקנו זאת.

ח. אלרואי:

לגבי סעיף 4ב. בקשר לאבדן כשר לתפקד
במשק ביתה, זה מסוכן מבחינה משפטית.
צריך לקבוע קריטריונים מוגדרים, כמו מצב נפשי, נכות פיזית, מספר דברים
ששייכים לנושא, גיל הילדים וכו'. זה צריך להיות מוגדר. בועדת הנכות
צריכה לסבת אשה שהיא עקרת בית.

בקשר לסעיף 5, כאן יש אפליה בולטת
בין נכה חדש וקודם. אם התשובה היא שהבעיה תקציבית, לדעתי אפשר להתחיל
להפעיל זאת באופן הדרגתי, כמו בחוק נכות כללי. הבעיה של קביעת
רטרואקטיביות אינה בעיה, יש תעודות רפואיות ואין כאן התייחסות.
בקשר לתנאים לקביעת דרגת נכות, הייתי מצטרפת לדעת היושבת-ראש שלפחות
יתנו את ה-50%. במקרה זה יש לה כבר קיצבה חלקית. אין סיבה מוצדקת,
לא תקציבית ולא משפטית, להפלות את האשה בענין זה.

סעיף 7 דן באחוזים. לפי החוק יש קיצבה
חלקית לפי שיש נכות של 50%-74%. קיצבה פלאה משתלמת מ-75% נכות.
מדוע לא לתת לעקרת הבית אותו סוג של נכות? אין כל צידוק לכך.
מדובר בציבור שגוע מאד, שבחלקו אינו יודע קרוא וכתוב, ואם לו תהיה
תאונה בבית, בין היתר היא חסרת אביזרים, והיא במצוקה קשה. מדוע לא
תהיה עקרת בית בועדה לקביעת נכות?

סעיף 102 - לקיצבה של נכה חדש בחוק

הכללי לא מצרפים את ההכנסה של בן הזוג. אין הסבר לאפליה זו. אני
רוצה לחשוב שהכוונה היתה טובה, אבל הניסוח כושל.

גב' קוליב:

אנחנו מתפארים מאד במדינת ישראל שיש לנו
חוקים סוציאליים. קראתי שאנחנו מוציאים
12 מיליארד לירות על ביצוע הבטחון הסוציאלי הקיים במדינה, כולל
הביטוח הלאומי. בתוך סכום כזה, האם לא הגיע זמן לביטוח נכות?
בטוח כולל שווה לכל האזרחים. כמה אנשים יצטרכו לפלא מקומה של אשה
נכה? התקנות אומרות 50% אם האשה תקועה. 50% מהשכר הממוצע במשק, אם
יש לה 100% נכות. מה זה בכלל? פילוי סקום עקרת בית מצריך שתי מספרות
עבודה. האם בסכומים אלה אפשר להשיג עזרה בבית? זה לא יכול להיות.
הגיע הזמן לביטוח תאונות לכל האזרחים, כולל עקרת הבית. אשה עובדת
מחוצ למשק הבית, עובדת שתי מספרות. האחת מחוצ לביתה, והשניה בבית,
וזה גורם ללא פעם תאונות בגלל עייפותה. צריך להיות ביטוח נכות
כולל במדינת ישראל, ולא פלאי על גבי שלאי.

אני חוששת שכאותר רגע שהתקנות תהינה
"זמניות", הן תפוכנה לקבועות. אם הצעת החוק תוחזר, יתכן מאד שבמקומה
תבוא הצעה שתוקנת שתתן זכויות לכל האזרחים. אני מבקשת להחזיר את
התקנות, ובמקומן לקבל תקנות שתוקנות יותר לכולם.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

לזרע סזרעה חברת הכנסת לסעבר
טובה סנהדראי יש"הספך. הוא לא נבל.
הגסתי הצעת חוק פרטית לגבי ביטוח עקרת הבית. זה היה לפני יותר פסנה.
היו חברי כנסת, קרגפן, אפרת וקצב, שהציעו לבטח את עקרת הבית תספני
תאונות עבודה ברשות. אני הגסתי הצעת חוק כללית שאינה מתיחס רק לעקרת
הבית אלא לכלל אזרחי המדינה, גם כלפי אנשים עובדים שבאים הביתה
וקורה להם פשהו, כביטוח חובה. התקיימה ישיבה בלסכת סר העבודה. סר
העבודה עקרונית קיבל את הנושא וביקש שהות. הוא רוצה למנות ועדה
לבדוק את הנושא. הועדה בראשות זינה הרמן, ונתנה לה שהות של ששה
חדשים. הועדה טרם סיימה עבודתה. כידוע לי היא נפצאת בלבי יסיום
הדיון. את סיכופיה ומסקנותיה תגיש לשר העבודה בסוף פברואר. אלה
ישמטו בסיס להגסת הצעת חוק שכאה לסתום את החלל שנותר פאד קבלת חוק
ביטוח נכות, וזה לגבי ה-90 יום. פ-90 יום והלאה, כלל אזרחי המדינה
פכוסים בחוק, כולל עקרת בית. החלל שנשאר הוא עד 90 יום. הפדובר בכל
תאונה, גם כזאת שקורית בבית. לשר העבודה יש גישה חיובית לעקרת הבית.

פ. לויין:

התיחסנו כבר לכל הסעיפים. אי-אפשר להאשים
אותנו בגישה אנטי-פפיניסטית. הסברנו
לחברי הועדה את כל הנימוקים ואני מניח שנהיה פוכן לשבת טוב עם כל
מי שיבקש פאתנו הסבר. הושפעה ביקרת על המושג "עקרת בית". יש לכך
שרשים היסטוריים. בשנת 1951, כאשר הגיע חוק ביטוח לאומי לכנסת, דובר
על "אשה נסואה שאינה עובדת". בכה אידלסון ז'ל שענה שזה מושג בלתי
סביר. לכן החלפנו זאת ב"עקרת בית". כלומר, אישה שאינה עובדתאלא במשק
ביתה. הבחנו בין הכנסה כרוח עיסקי, או עבודה שוות ערך אשר אינה
נפדת במדד זה.

בית הדין העפיד אחד מול השני את ביטוח

נפגעי עבודה מול ביטוח נכות כללי. לגבי נפגעי עבודה הוא אפר, שהיות
ויש מבחנים פיזיולוגיים פוגדרים, כמו אבדן יד או רגל, יכולים לפתוח
את ספר החוקים ולראות, שאם מדובר ברגל ספאל - הנכות היא כזאת וכזאת,
וכן הלאה. לעומת זאת אדם עומד בפני קביעת נכות כללית, וזה ענין
פונקציונלי של הפסד כושר השתכרות, אמנם יש שם התיחסות כללית, אבל
הפרט שצריך להסתכל פה הפסדר כושר ההשתכרות, לא תמיד יודע זאת.
פי שסכרו הופחת, פחות או יותר יכול לדעת. אבל אצל א לה שזה לא הולך
בדיוק לפי הדגם הזה, יכול להיות שזה יוצר קושי.

לנו נראה, עם כל הכבוד, שזה קושי אוביקטיבי

שזובע פפהות החוק. אם אני קובע, לגבי קביעה אוביקטיבית פיזיולוגית
הדבר אולי ניתן. אני לא מתיחס לפרט. אני יכול לקבוע באופן כללי
פה דרגת הנכות של פי שנכרתה ידו. אם אני צריך להתיחס לפרט ולהעריך
את כושרו, נראה לי שבפידה די ניכרת זה סוביקטיבי. בועדה זו צריך
לדאוג להרכב יותר טוב.

הגברות שהגישו הצעה לגבי ביטוח נכות

של עקרת הבית, בסופו של דבר חזרו פחות או יותר על פערכת כללית שקיימת
היום בחוק לגבי הנכום הכלליים. אינני יודע אם בזה פועילים לועדה.
יכול להיות שאותה ועדת נכות שסורכת פאנשכם בעלי רמה וסבירות, יסיקו
אותן מסקנות בשים לב לכל זה. הפלה "בשים לב" זה רק לצורך כוון,
זו אינה קביעה פדוייקת. ועדת הנכות שורכתת מנציגי ציבור, ונראה לי
שאינ כל מניעה לכלול בהרכב הזה פספר לא פבושל של עקרות בית,
ואחר כך פתוך התחיות של הפוסד, שברגע סמגיע נושא של עקרת בית, תשב גם
עקרת בית בהרכב. בקצון טוב, זו אחת הבעיות הפחות פפורות. אנחנו
פוכנים להסביר לכל אחד פה הניע אותנו להציע זאת ולא אחרת.

ש. סנהדראי: לא אפרת פה אתה פוכן לקבל פתוך כל הדברים.

פ. לויין:

היינו בטרנס של ויכוחים עם חברי הועדה
ונדמה לי שגמרנו את הקריאה הראשונה.

אנחנו מבקשים מאד לקבל את הטיעונים
שלנו, ומבקשים מחברי ועדת העבודה

ר. דותן:

להכליל את עקרת הבית בביטוח בכוח.

היו"ר ש. ארבל-אלפוזלינו: לפעשה נקטנו בוועדת העבודה באותן עמדות.
אני מלאת הערכה לחברי ועדת העבודה
על הגישה העניינית החיובית שכולם מגלים בנושא עקרת הבית. קיימנו
סימפוזיונים רבים. היום התחזקנו בעדות שנקטנו ואני רוצה לומר, שלקחנו
כבסיס אותן הצעות שהגישו ההסתדרות ופועצת הפועלות. ייאמר לזכותן שהגישו
לנו הצעות פנוסחות וגם התוספת של היום ראוייה להערכה כי היא באה
להבהיר נקודות חולשה שהיו בהצעה הקודמת או שלא היו די ברורות.
הדברים ששמענו היום חיזקו אותנו יותר בעמידתנו במאבק עם הממשלה, ואני
רוצה לקוות שסוף סוף נוכל לסיים את התקנות ברוח הדברים שנשמעו
גם היום, ברוח הדברים שוועדת העבודה קבעה כבר.

ה. זיידל: אני רוצה להציע לויצו ולתנועת העבודה
הדתית, שיגישו לנו את הצעותיהן בכתב.
אינני יודע אם צריך לקבוע כללים, שאינטרסנט של אותו עניין צריך לשבת
בוועדה. כאשר דנים על קיצבת זיקנה, לא כתוב שצריך לשבת פנסיונר בוועדה.
הוא הדין באלפנות. נדמה לי שפיותר לקבוע שעקרת בית צריכה להיות בוועדה.

ז. אפיר: התיקונים, גם הפחודשים, שהוגשו על
ידי פועצת הפועלות וההסתדרות היו במקומן.
אין חילוקי דעות בין חברי הוועדה. אם אנחנו רוצים תקנות שהן בניגוד לעת
שר העבודה, השר יכול לקחת את התקנות האלה חזרה. איננו צריכים לעשות
לעצ פנו עבודה קלה. בשום אופן לא הייתי מביא את ההכרעה לידי כך, שהשר
יקח חזרה את התקנות, גם אם צריך להתחיל בפשהו שהוא פחות פמאה אחוז.
צריך לעשות הכל כדי לשכנע את השר להסכים. בכל צורה שהיא - על בסיס
עקרון זה אני מציע לפעול - התקנות צריכות להתקבל, ולא להביא למצב
שר העבודה יקח אותן חזרה אלו.

י. כהן: אל נכניס את הנימה של גברים ונשים לעניין
זה. הסחבת בתקנות אלה נמשכת כבר שנה
ורבע. זה בלתי-נסבל יותר. צריך לדעת איפה עומדים. להערכתני, הגיע
הזמן שנעבור סעיף-סעיף עם אנשי הביטוח הלאומי. נראה אם זו השורה
האחרונה. לדעתי יש להביא זאם לפורום או של שר העבודה או שר העבודה
עם שר האוצר גם יחד, כדי לדעת האם אפשר להתקדם הלאה או לא. לא סכו בד
להפסיק לסחוב זאת כך. יכול להיות שצריך להתפשר במספר דברים.

היו"ר ש. ארבל-אלפוזלינו: בזה אנחנו גופרים את הדיונים. עברנו
סעיף סעיף. הצעת הוועדה ידועה לאנשי
המוסד לביטוח לאומי, והם ביקשו שהיום נגפור. עכסיו יצטרכו לתת תשובה
על כל ההצעות שהועלו. אין לי יועץ פשפטי לניסוח הצעות. זאת חייבת
אנשי הביטוח הלאומי לעשות, לנסח את ההצעות שהועלו בוועדת העבודה.
כך נהוג. אני מציעה לחברי ועדת העבודה שלא יריפו כל כך מהר ידיים.
מה זה לקבל את התקנות איך שלא יהיה? אני אלחם על עקרונות, איזו
צורה תהיה לתקנות האלה ואיזה לבוש יהיה להם. אנחנו פוכרחים להיות
גמישים בעניין הביצוע, וזו הנקודה שפדאיגה את הביטוח הלאומי. אמרו
אלף פעם שזה לא עניין של כסף ותקציב. אני רוצה לבשר לכם שמתוך ה-2.5%
שיטילו גביה על ביטוח לאומי, יהיה 0.1% לפטרה זאת. הדאגה אינה
תקציבית. הדאגה היא לביצוע. הודענו לביטוח הלאומי, שבחצינת הביצוע
אנחנו פוכנים ללכת בשלבים בשלוש-ארבע שנים, בתנאי שנקבע עקרונות
צודקים ולא כאלה שיהיו בכיה לדורות. אני לא אתן ידי לדבר. בשום פנים
ואופן. אני חושבת שגם חברי הוועדה לא צריכים לתת יד לזה, שהתקנות
יתקבלו כפי שהוגשו לנו. זה יהיה בזיון לנו כפחוקקים ונבחרים העם.
לגבי הביצוע נהיה גמישים. הרושם שלי, שאילו אנשי הביטוח הלאומי היו
חושבים ששר העבודה בעל עמדה נוגדת את עמדת ועצת העבודה, פזמן היו
פונים אליו. אני פהמאבק הזה לא ארתע ואלך אתו עד הסוף. עד שתהינה
תקנות שיניחו אתהדעת. לכל האפליה שפונחת בכל סעיף אין כל-יסוד ובסיס.

את הקריאה כבר עשינו. היום הכדור ביד הביטוח הלאומי. אני רוצה לקוות שתוך שנים-שלושה שבועות יביאו לנו תשובה סופית ונקבע לכאן או לכאן, תהיה תקנה או לא. אם לא תהיה - יילכו לבג"ץ נגד סר העבודה, מדוע הוא לא מתקין תקנה. הוא היה חייב להתקין תקנה.

חוק ביטוח לאומי (תיקון מס. 21):

היור ש. ארבל-אלפוזלינו: בישיבה הקודמת נתבקסנו לא להכריע ולדחות את ההכרעה לשבוע זה. נכנעתי לענין זה.

את הויכוח על תוספת היוקר, הויכוח העקרוני, גמרנו. ההצעה שהתגבשה בוועדה היתה שקודם כל עומדים על כך שתשולם תוספת יוקר לנכים. המגבלה שהיתה קיימת בחוק, שלא תוכל לעלות על התקרה, אותה אנחנו מוכנים לשנות. ההצעה שהתגבשה אצלנו היא, שמוכנים לנייד את תקרת הביטוח הלאומי, פעם נוספת, באוקטובר, צמוד להסכם תוספת היוקר שנקבע על ידי ועדת זוסמן. התנודה של התקרה של הביטוח הלאומי תהיה באותו גובה של התיקרות או תוספת יוקר שיוחלט לשלם אותה. והיה ובין אפריל לאוקטובר או בין אוקטובר לאפריל, תחליט ההסתדרות על תשלום תוספת יוקר והעובדים יקבלו, תשלום תוספת יוקר לנכים. זאת אופרת, להפעיל את 11(ג) בלי לנייד את תקרת הביטוח הלאומי. לעומת זאת יש הצעה של הביטוח הלאומי, והיא האחרונה, והם הציעו, כשתאיה תקרה ופוחלט לשלם תוספת יוקר, באותו גובה האחוז תנוע גם התקרה. איננו יכולים לקבל זאת. אם לא ישלמו, היא לא תנוע. אבל הם ישלמו פעם נוספת אם תשולם תוספת יוקר בלי שהתקרה תנוע.

פ. לויין:

מבחינה פרוצדורלית צריך להצביע קודם על הצעת הפמסלה ואחר כך הצעת הוועדה.

אם אין מי שיאמץ את הצעת הפמסלה, אני לא מציעה שנעמיד אותה להצבעה. הפמסלה

היור ש. ארבל-אלפוזלינו:

יכולה להסתייג.

פ. לויין:

אנחנו חוזרים להצעה שהיתה מצורפת בסעתו לשופס הלבן שהוגש לכל חברי הוועדה.

היו סעיפי הצעת חוק שטרם נסתיימו בהם הדיון, וזה אמור בסעיף 68ב; - הצפדה לשכר הממוצע, ובו נאמר: (א) קיצבת הנכות מעבודה תשתנה ב-1/ באפריל של כל שנה לפי שיעור התנודות של השכר הממוצע. (ב) הוראות סעיף 11(ג) יחולו לגבי העלאת קיצבת נכות מעבודה, משינויים המחוייבים; (ג) העלאת קיצבת שכוח סעיף 11(ג) - לפי האמור בסעיף קטן (א) או בסעיף 67(ב) - תעמוד בתקפה עד ה-31 במרס שלאחריה; (ד) קיצבת שהוגדלה שכוח סעיף זה או שכוח סעיף 67(ב) לא תעלה על הסכום הנקוב בלוח ה', כפול שלושים, בשיעור יחסי לאחוזי דרגת הנכות.

הוא הדין גם לגבי קיצבת תלויים. המחלוקת העיקרית היתה לגבי סעיף 3. אנחנו עומדים על הצעתנו ואנחנו מבקשים את חברי הוועדה שיתנו דעתם לכך. ההצעה של היושבת-ראש וחלק מחברי הוועדה, בתיקום 2(א), הצמדת השכר הממוצע, אין שוני בין עמדת הוועדה ועמדת המוסד. ב(ב) פה מדובר על 1 באפריל, לא על התיקרות באמצע השנה, אלא על הצפדה לשכר הממוצע שנא לביטוי ב-1 באפריל של כל שנה. אני מבין שגם פה לא היו חילוקי דעות.

סעיף 68. (א) כאן מה שלא כתבנו זה

מה שנקרא התקרה של ה פכסיפום, ההגבלה שבפכסיפום. כלומר, מה שנוגע לסעיף 11(ג) במידה של תוספת יוקר כפיצוי בעד התיקרות, זה בא לביטוי בקיצבת הנכות מעבודה. סעיף (ב) זה מה שנוגע לקיצבת נכות. אחר כך יש הוראות מקבילות לגבי קיצבת תלויים.

היור ש. ארבל-אלפוזלינו: רק שיניתם את הסדר.

פ. לויין:

לגבי שכר פמוצע, ילא תעלה על הסכום הנקוב בלוח ה'. זה לא פומיע לגבי קיצבת נכות מלוח סעיף 11. מרקנו לשני סעיפים. אמרנו שמה שנוצע ל-1 באפריל, אותה תקרה תחול. לגבי תוך השנה, במידה שפמעילים הוראות סעיף 11(ג), זה לא יהיה בגבל בשום תקרה וזה יעלה בכל פעם שתהיה העלאה מכוח סעיף 11(ג). ההגבלה בענין אפריל נשארת.

קיצבת תלויים חילקנו טוב לשני פישורים שונים. סעיף 82ב-הצפדה קיצבת תלויים לשכר הפמוצע: "א" קיצבת תלויים תשתנה ב-1 באפריל של כל שנה לפי שיעור התנודות של השכר הפמוצע; "ב" קיצבת שהוגדלה מכוח סעיף זה או מכוח סעיף 67(ב) לא תעלה על הסכום הנקוב בלוח ה', כמול שלושים, כשהיא פחושבת באחוזים מקיצבת נכות מעבודה השלמה כאפור בסעיף 76."

סעיף 82ג, שינוי קיצבת תלויים מכוח סעיף 11ג - "א" הוראות סעיף 11(ג) יחולו לגבי העלאת קיצבת תלויים כשינויים הפחויים; "ב" העלאת מכוח סעיף קטן 11(ג) לפי האפור בסעיף קטן "א" או בסעיף 67(ב) תעמוד בתקפה עד ה-31 במרס שלאחריה."

כאן בא ענין סעיף 7, הוספת סעיף 167ב', חישוב סכום המכסימום, כפי שפומיע בהצעה הפודעסת. התאפנו זאת לסעיף 1672. לגבי החדשיים זה נשאר כמו שהיה. לגבי העצפאים כל התחשיבים הולכים לפי הכנסה שנתית.

לאחר פכן סעיף 9, חוק שירות פילואים,

וזאת השארנו.

נוסף סעיף 141, תיקון מס. 4, "א" ו-"ב". יכול להווצר מצב שהשכר הפמוקלל בפשך תקופת ארוכה יכול להיות נמוך יותר מאשר תוספת היוקר שתחילתה או בפברואר או במרס. אנחנו אומרים שאם אדם קיבל עקב 11(ג) תוספת יוקר גדולה, שהיא לא תפחת ב-1 באפריל מהשכר הפמוצע.

סעיף 9 דן בקרן השוואה. יש סעיף אחד בחוק שירות פילואים. זה הפינימום שמשתלם לכל איש פילואים שיוצא לשרת בפילואים. החלנו את סעיף 141 פקודם, אם תוך כדי שירותו נכנס האלפנט של 11(ג).

סעיף 10 הוא הוראת מעבר והוא בא לרוסת את הפערכת של הזפנים. זה היה לפני שנה-שנתיים, לא נפתח תיקים.

אני מדברת על תוספת היוקר האחרונה ששולפה, זה יחול או לא?

היו"ר ש. ארבל-אלפוזלינו:

יולי-אוגוסט לא.

י. בארי:

אם תשולם תוספת באפריל, היאדתחול.

פ. לויין:

הויכוח הוא על תוספת היוקר האחרונה. לו גפרנו את החוק פקודם, זה היה יכול לחול. אני פציעה שניקה בחשבון את תוספת היוקר האחרונה.

היו"ר ש. ארבל-אלפוזלינו:

מדבר עלול לקחת שנתיים שלפוח, כדי לתת כספים אחורנית. זו עבודה שבלתי-אפשרי לבצע אותה. בפשך חצי השנה האחרונה תוספת היוקר ניתנה הפש זעפיים, ביולי, אוגוסט, ספטמבר, אוקטובר ונובמבר. איננו יכולים לבוא פבהינת החישובים לסך הכל, כי יש אנשים שנכנסים בתקופות שונות לתוך הפערכת. בשום פנים איננו יכולים לבצע זאת. בדקנו זאת הישב. אנשים יחכו לזה

י. בארי:

י. בארי:

שנים. ההצעות שלפני הוועדה הן הצעות מתקדמות מאד, ואני פגיעה לוועדה שלא להקשות עלינו מעבר לזה, כי זה לא ניתן לביצוע. זה הישוב שיכול להיעשות רק בצורה ידנית. נסבש על ידי כך את כל פערכת העבודה ואין לנו כלים לעשות זאת.

היו"ר ש. ארבלי-אלפוזלינו: בוותר לך.

ז. אפיר: אני רוסם הסתייגות.

פ. לויין: הצעות התיקון 5 ו-6 הם סעיפים שכביימים.

סעיף 57 היום אומר שאדם מקבל דמי

פגיעה, ודמי פגיעה לא משתלמים ברציפות אלא במה שנקרא לסירוגין.

אנחנו מציעים למזג את שני הסעיפים. לדעתנו יש בזה הקלה די ניכרת.

אנחנו אופרים שביום ה-91 הוא מקבל את השינויים שחלים בשכר החל פיום הפגיעה.

ת. פנחסוביץ: הממשלה רושמת לעצמה זכות הסתייגות

להצעות התיקונים הנ"ל.

היו"ר ש. ארבלי-אלפוזלינו: איפה דמי הלידה? זה הסכם בזמנו.

פ. לויין: בחוברת הכחולה זה לא הופיע. יש הצעת

חוק פרטית בענין זה.

היו"ר ש. ארבלי-אלפוזלינו: סיכמנו זאת בוועדת העבודה.

ת. פנחסוביץ: יש לי הנחיות מסר המשפטים בחוק אחר

ובועדה אחרת, ששום דבר, לא להוסיף אלא

אם זה דבר שמשתמע ומקובל.

היו"ר ש. ארבלי-אלפוזלינו: זה משתמע.

ת. פנחסוביץ: הוא פנקס לכל שרי הממשלה זכות לראות

זאת וכן לכל חברי הכנסת. זה נושא חדש.

היו"ר ש. ארבלי-אלפוזלינו: דברנו על כך כל הזמן וזה היה הסיכום.

את חושבת שנחזור פחדש על כל הויכחה?

הדברים סוכמו בוועדה ואני לא אסוג מהם. דובר אז לגבי דמי פגיעה

ודמי לידה. אי אפשר עכשיו להגיד שדמי לידה לא. אני מבקשת מכם לנסח

את הסעיף ברוח הדברים שנתקבלו בוועדת העבודה.

פ. לויין: אנחנו פועלים לפי הנחיות ולפי זה הבאנו

הצעת חוק.

היו"ר ש. ארבלי-אלפוזלינו: נחכה שתביאי לשר המשפטים.

ת. פנחסוביץ: הבאתי זאת ויש לי הנחיה כללית עקרונית.

אני לא באה לפניו עם כל סעיף. יש לי

הנחיה כללית שכל שרי הממשלה וכל חברי הכנסת צריכים לראות זאת קודם

לכן. הוא פנקס להביא זאת כהצעת חוק.

היו"ר ש. ארבלי-אלפוזלינו: יכולת להביא זאת.

ת. פנחסוביץ: שההעבודה צריך ליזום זאת.

היו"ר ש. ארבלי-אלפוזלינו: תיקחו חזרה את כל אותם סעיפים שלא

הבאתם בפני כל השרים וחברי הכנסת.

זה נובע מהמטריה.

פ. לויין:

ענין פטיטות רגל לא נובע מהמטריה.
דפי לידה נובע מהמטריה. תביאו זאת

היור' ש. ארבלי-אלמוזלינו:

לשר המספטים.

קודם שר העבודה צריך להחליט שהוא רוצה
להציע. שר המספטים אינו מציע.

ת. פנחסוביץ:

את כל הפרוצדורות ביניכם, תעשו אתם.

היור' ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בענין נושאים חדשים יש שתי אפשרויות. אם

מר ברק:

יש הסכמה מלאה בין מציעי ההצעה וחברי
הועדה, בעית נושא חדש לא מתעוררת. ענין דפי הלידה הוא בעיה קשה
מאד עבורנו, עבור המוסד לביטוח לאומי. היו מבנושא זה דיונים רבים
במשך זמן רב, גם עם יושבת-ראש הועדה, וגם ההסתדרות פנתה בענין זה.
ההתנגדות שלנו לא היתה עקרונית, אלא משום שקשה מאד לבצע זאת.
במידה שהדברים יוכנסו למחשב, נהיה מוכנים, ואני חושב שלא תהיה
התנגדות שהיושבת-ראש תגיע הצעת חוק משלה. ברגע שנוצר מצב כזה
וזה לא הוזכר בהצעת החוק, לגבי דפי לידה 11/ג) לא חל.

אינני מוכנה לכך. על זה החלט בוועדה.

היור' ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אני רוצה שכל הקיצבאות יעלו בינואר.
התשלום שיסולם בצובסבר 1975 יחול על כל

ז. אמיר:

הקיצבאות מינואר 1976.

לגבי ביטוח צד שלישי, הועדה ביקשה

היור' ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בשבוע שעבר שיסקלו ויש הודעה שיש הסכמה.
את הנוסח החדש נצרף לפרוטוקול. הם פסכימים שיהיה באישור ועדת החוקה,
חוק ומספט. כל הסעיפים שקשורים עם הפתנדבים יחולו מ-1 בינואר 1976.

הנוסח אומר כך: "35. פיצויים בשל פגיעת

פתנדב - שר האוצר רשאי, באישור ועדת החוקה, חוק ומספט של הכנסת,
להתקין תקנות בענין תשלום פיצויים מאת אוצר הפדינה לפי שנפגע או ניוק -
או לתלויים בו - פעולה שנעשתה באדי פתנדב תוך כדי פעולת התנדבות
ועקב פעולה זו ואין לו זכות לפיצויים מאדם אחר זולת המתנדב.

בסעיף זה "עוולה" ו"תלויים" - כמספעותם

בפקודת הנזיקין, נוסח חדש."